

PŘIROZENÁ OBNOVA DUBU ZIMNÍHO NA LHC MORAVSKÝ KRUMLOV

Seminář pod stejnojmenným názvem uspořádala Česká lesnická společnost, pobočka PRO SILVA BOHEMICA, a s. p. Lesy ČR, Lesní závod Židlochovice dne 8. června 1999 na polesí Moravský Krumlov. Cílem semináře, kterého se zúčastnilo na 150 lesníků, bylo hledání cest při uplatnění zásad PRO SILVA v trvale udržitelném dubovém hospodářství. Úvodní slovo pronesli ing. Jan Vybíral, ředitel LZ, a prof. ing. Vladimír Tesař, CSc., předseda PRO SILVA BOHEMICA.

Území, na němž spravuje lesy LZ Židlochovice, nejsou jen lužní polohy na soutoku Dyje a Moravy, ale také rozsáhlé listnaté komplexy pahorkatin s převažujícími dubovými pařezinami (nepravými kmenovinami). Hospodaření v těchto lesích často představuje složitý problém, protože celá oblast jižní Moravy trpí nedostatkem srážek a tzv. horkými vlnami (souvislá řada letních dní s teplotami nad 30 °C). Listnatých pařezin s výraznou převahou dubu zimního je zde kolem 8000 ha, tj. asi 35 % z výměry obhospodařovaných lesů. Na více než polovinu výměry pařezin se nacházejí obory se spárkatou zvěří, zařazené do lesů zvláštního určení.

Průměrný roční přírůst těchto porostů je 3,1 m³/ha, sortimentní výtěžnost představuje 25 % kulatinových a 75 % vlákninových sortimentů. Průměrné pěstební náklady v roce 1998 činily 620 Kč/ha. V období extrémní periody sucha a tepla v letech 1984-1996 bylo na těchto lokalitách přes 70 % nahodilých těžeb, starší porosty vykazovaly známky onemocnění s tracheomykózními příznaky, přemnožovali se hmyzí škůdci, především bekyně velkohlavá a obaleč dubový, porosty plodily minimálně. Čím dále zřetelněji se ukazovalo, že i přímý převod na borovici je nereálný.

V roce 1996 přišla nevídaná úroda žaludů

dubu zimního. Židlochovičtí se rozhodli využít této příležitosti ke změně způsobu hospodaření. Své úsilí soustřeďují na minimalizaci počátečních investic, tj. nákladů na zajištění mladých lesních porostů tak, aby byly v relaci s možným očekávaným efektem realizace produkce lesních porostů dospělých. Dlouhodobým výhledovým cílem pro tento typ lesů je z ekonomického hlediska hospodaření neztrátové, s 80% podílem přirozené obnovy, 75-80% zastoupením dubu zimního, rovnoměrnějším zastoupením věkových tříd s vyvinutou spodní etáží (Hb, Lp) a se zvýšeným podílem kvalitních jedinců na živnějších stanovištích. Proti jiným lesnickým objektům, kde se prezentuje především pokročilý stupeň podrostního způsobu hospodaření, měla exkurze na LHC Moravský Krumlov cenu především v tom, že zde byl zřetelně vidět počátek postupného přechodu z holosečného způsobu hospodaření a obnovy umělou sadbou na podrostní způsob s převahou přirozené obnovy.

PŘÍRODNÍ PODMÍNKY NA LHC MORAVSKÝ KRUMLOV

Polesí Moravský Krumlov zaujímá katastrální výměru území 27 055 ha, z toho les zaujímá 4244 ha, průměr výše ročních těžeb činí 15 000 m³, roční úkol probírek 344 ha,

prořezávek 35 ha, zalesňování 31 ha. Polesí se nachází v SZ části LZ Židlochovice v nadmořské výšce 210-400 m, ve 2. LVS-bukodubovém, patří do PLO 33 - Předhoří Českomoravské vysočiny. Zastoupení dřevin podle plochy je: Dbz 45 %, Dbl 10 %, Ak 10 %, Bo 7 %, Sm 4 %, ostatní 24 %. Zastoupení věkových stupňů je značně nerovnoměrné, velmi nízké je u 1.-3., naopak vysoké u 5.-6. Průměrná roční teplota činí 8-9 °C, průměrný roční úhrn srážek dosahuje 500 mm, jejich nedostatek se projevuje především ve vegetačním období. Geologické podloží je tvořeno převážně váťými písky, šterkopský, místy se spráší a neogenními jíly. Nejčastějším půdním typem je středně hluboká, místy prosyčavá, oligotrofní hnědá půda (až mezotrofní), místy přechází až do parahnědozemě. Extrémní, exponovaná a kyselá stanoviště zaujímají přibližně 70 % plochy polesí. V roce 1984 zde byla vybudována obora o stávající výměře 2470 ha pro zvěř jelení (400 ks), mufloní (100 ks), srnčí (100 ks) a zvěř černou (110 ks).

Dlouhodobým cílem je postupný přechod z holosečného na podrostní způsob hospodaření, 80% podíl přirozené obnovy, postupný převod pařezin na převažující les vysokokmenný, na extrémních stanovištích využívání pařezové výmladnosti k obnově porostů, vytvoření lesa věkově diferencovaného s rovnoměrným zastoupením věkových tříd, podpora spodní etáže ze stínomilných, melioračních dřevin a postupné vytváření etážových porostů, pěstování kvalitního dubu zimního s obmýtím nad 140 let na živných stanovištích; dlouhodobý obnovní cíl: Dbz 6, Hb 1, Lp 1, Ak 1, Bk, jehličnany; ekonomicky neztrátové hospodaření.

Jan Řezáč

AKTUALITY ZE SVĚTA

Celková situace je ve skandinávských zemích hodnocena podobně jako v Evropě: zvýšené ceny kulatiny a zvýšené náklady na pořez nejsou kompenzovány potřebným zvýšením cen řeziva.

Rakousko

Firma Schweighofer hodnotí prodej v Evropě kriticky (prodej v I. čtvrtletí t.r. byl 50% ve srovnání se stejným obdobím r. 1998) a snaží se dodávat do Ameriky. Nepříznivě je hodnocen vývoz do severoafričských zemí a států středního východu. Rakouští pilaři konstatují, že stávající produkce jehličnatého řeziva a předpokládané zvýšení dalších výrobních kapacit v Evropě celkem zvýší konkurenci na trhu a povede k další restrukturalizaci výrobních kapacit. Bylo potvrzeno, že nelze očekávat zvýšení cen jehličnatého řeziva. Zásobením pilařských závodů kulatinou je hodnoceno jako velmi dobré a dává předpoklad pro zajištění pravidelné výroby řeziva. Při současné situaci v jeho odbytu, zvýšené nabídce a tlaku na snížení cen však můžou pilařským firmám nastat potíže.

Německo

Trh se po špatném období počátkem roku začal ve druhé polovině března probouzet. Cenová úroveň zůstává stabilní. Vývozy řeziva zůstávají pozadu. Tradiční odběratelé zejména z Holandska nakupují levnější řezivo převážně v pobaltských zemích, importéři z Francie obchodují ze Skandinávií a Belgií. Omezený je vývoz do Velké Británie (cenové důvody).

Pobaltí

Dodavatelé si vytvořili pevnou pozici v západní Evropě. Do Holandska dodávají především výrobci z Estonska (stojí za nimi finský kapitál), do Velké Británie vyváží Lotyšsko a Litva (za podpory švédského kapitálu). Zdejší nové pilařské závody jsou flexibilní a dokáží dodávat zboží na objednávku i běžné stavební dříví.

Celkové zhodnocení

V dohledné době nelze očekávat výrazné zlepšení situace. Stávající nabídka je značná, importéři a velkoobchod jsou dobře předzásobeni